

Починок О. В.
*аспірант кафедри цивільного
права і процесу,
Західноукраїнський національний
університет*

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВІРТУАЛЬНИХ АКТИВІВ У ШВЕЙЦАРІЇ

Ринок віртуальних активів стрімко розвивається, що ставить нові виклики перед правовими системами різних країн. Швейцарія, відома своїм прогресивним підходом до регулювання фінансових технологій, розробила комплексну правову базу для віртуальних активів, яка враховує їхні різні функції та характеристики.

Швейцарія продовжує лідирувати у сфері інновацій на основі блокчейну, активно впроваджуючи та сприяючи розвитку віртуальних активів. Країна робить акцент на створенні чіткої та послідовної нормативно-правової бази для компаній, що працюють з такими продуктами та послугами.

У 2024 році ключовими нормативно-правовими актами, що регулюють сферу віртуальних активів у Швейцарії, залишаються: - Закон про боротьбу з відмиванням грошей (AMLA) та відповідні постанови, які встановлюють вимоги щодо запобігання відмиванню грошей для фінансових посередників; - Закон про фінансові послуги та Закон про фінансові установи, що регулюють публічні пропозиції цінних паперів, включаючи токени, забезпечені активами; - Закон про банківську діяльність; - Закон про схеми колективного інвестування, який поширюється на токени активів, залучених від інвесторів для колективного інвестування; - Закон про інфраструктуру фінансового ринку, який надає Швейцарському національному банку повноваження щодо нагляду за торговими майданчиками DLT, центральними депозитаріями цінних паперів та платіжними системами.

Діяльність, пов'язана з віртуальними активами, може підлягати ліцензуванню з боку Швейцарського органу з нагляду за фінансовими ринками (FINMA). Зокрема, ліцензія FINMA потрібна для: - Обміну віртуальних активів на фіатні гроші або інші віртуальні активи; - Зберігання віртуальних активів для третіх осіб; - Випуску та продажу власних токенів [1].

Компанії, що працюють з віртуальними активами, зобов'язані дотримуватися вимог щодо KYC (Know Your Customer) та AML (Anti-Money Laundering). Ці вимоги спрямовані на запобігання відмиванню грошей та фінансуванню тероризму [2].

Швейцарське цивільне право застосовується до віртуальних активів так само, як і до будь-якого іншого майна. У 2021 році SCC (Цивільний кодекс Швейцарії) [3] було доповнено, щоб включити віртуальні активи як новий тип об'єкта цивільних прав. Це означає, що віртуальні активи тепер мають такий самий правовий статус, як і фізичні активи, і можуть бути предметом володіння, купівлі-продажу, успадкування тощо. Власники віртуальних активів мають право володіти, користуватися та розпоряджатися своїми активами на свій розсуд.

До прикладу процес спадкування віртуальних активів у Швейцарії.

Віртуальні активи, такі як криптовалюти та NFT, можуть бути успадковані в Швейцарії так само, як і будь-яке інше майно. Це означає, що вони можуть бути передані спадкоємцям відповідно до заповіту або, за відсутності заповіту, відповідно до закону [3]. Однак спадкування віртуальних активів може бути складним процесом з кількох причин:

- Спадкоємцям може бути важко отримати доступ до віртуальних активів померлого, якщо вони не знають приватні ключі або паролі;

- Віртуальні активи можуть бути волатильними, що ускладнює їх оцінку для цілей оподаткування спадщини;

- Спадкоємці віртуальних активів можуть бути зобов'язані сплатити податок на спадщину. Ставки податку на спадщину варіюються в залежності від кантону та розміру спадщини.

- Якщо померлий або спадкоємці проживають за межами Швейцарії, можуть виникнути додаткові ускладнення, пов'язані з міжнародним оподаткуванням та спадкуванням.

Незважаючи на ці виклики, спадкування віртуальних активів у Швейцарії є можливим. Завдяки ретельному плануванню власники віртуальних активів можуть забезпечити передачу своїх активів спадкоємцям відповідно до їхніх побажань.

Згідно з Федеральним законом про прямі федеральні податки (DBG), віртуальні активи розглядаються як майно для цілей оподаткування. Це означає, що вони підлягають податку на приріст капіталу, якщо вони продаються з прибутком. Циркуляр FTA надає більш детальну інформацію про те, як оподатковуються віртуальні активи в Швейцарії [4].

Віртуальні активи можуть мати економічну цінність, подібно до інших видів майна. Їх можна купувати, продавати, обмінювати та використовувати для оплати товарів і послуг. Тому логічно, що вони оподатковуються так само, як і інші активи, що мають економічну цінність. Власники віртуальних активів повинні сплачувати податок на приріст капіталу, якщо вони продають свої активи з прибутком.

У той же час Швейцарія прагне дотримуватися нейтралітету технологій у своєму оподаткуванні. Це означає, що віртуальні активи оподатковуються так само, як і традиційні активи, щоб уникнути створення штучних стимулів або перешкод для розвитку нових технологій [5].

Чітке визначення та правовий статус віртуальних активів у цивільному праві Швейцарії створюють правову визначеність для компаній та інвесторів, що працюють з віртуальними активами. Це сприяє розвитку блокчейн-технологій та криптоіндустрії в Швейцарії.

Швейцарія має одну з найрозвиненіших правових баз для віртуальних активів у світі. Швейцарський підхід до регулювання віртуальних активів є збалансованим і враховує як інтереси інновацій, так і захист інвесторів. Україна, яка також розробляє власну нормативно-правову базу в цій сфері, може багато чому навчитися з досвіду Швейцарії.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Bundesgesetz zur Anpassung des Bundesrechts an Entwicklungen der Technik verteilter elektronischer Register - Erläuternder Bericht zur Vernehmlassungsvorlage - Федеральний закон про адаптацію федерального

закону до розвитку технології розподілених електронних реєстрів – URL: <https://www.newsd.admin.ch/newsd/message/attachments/56192.pdf> (дата звернення: 24.03.2024)

2. Федеральний Закон Швейцарської Конфедерації «Про боротьбу з відмиванням коштів та фінансуванням терористів» (AMLA) від 01.09.2023 URL: https://www.fedlex.admin.ch/eli/cc/1998/892_892_892/en (дата звернення: 24.03.2024)

3. Schweizerisches Zivilgesetzbuch (Цивільний кодекс Швейцарії) URL: https://www.fedlex.admin.ch/eli/cc/24/233_245_233/de (дата звернення: 24.03.2024)

4. Bundesgesetz über die direkten Bundessteuern (DBG) - Федеральний закон про прямі федеральні податки – URL: https://www.fedlex.admin.ch/eli/cc/1991/1184_1184_1184/de (дата звернення: 24.03.2024)

5. CRYPTO REGULATIONS IN SWITZERLAND – [електронний ресурс] URL: <https://rue.ee/crypto-regulations/switzerland/> (дата звернення: 24.03.2024)